

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/60/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3511205733
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3511205733.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o mal. deti W. a to: A., nar. XX.XX.XXXX a W., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Q. A., Z. S. V. D. O. D. S., deti rodičov: B. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX a F. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, N., T., za účasti P. A. D. O. D. S., v konaní o úpravu práv a povinností k mal. W. W. a o zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k mal. A. W., o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 03. júna 2015, č.k. 5P/186/2011-171, v senáte takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zveril mal. W. W., nar. XX.XX.XXXX s účinnosťou od 01.07.2011 do 27.11.2013 do osobnej starostlivosti a výchovy matky, s tým, že ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, určil vyživovaciu povinnosť otca voči nemu sumou 30% zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, rovnako s účinnosťou od 01.07.2011 do 27.11.2013, ktoré je otec povinný poukazovať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Nedoplatok na zročnom výživnom na mal. W., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 01.07.2011 do 27.11.2013 vo výške 764,74 eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20,- eur, spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku pod stratou výhody splátok. Ďalej zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k mal. A., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 500,- Sk na sumu 30% zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, s účinnosťou od 01.07.2011 do 27.11.2013, s povinnosťou toto poukazovať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Nedoplatok na zročnom výživnom na mal. A., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 01.07.2011 do 27.11.2013 vo výške 764,74 eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20,- eur, spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku pod stratou výhody splátok, čím sa mení rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. P 106/01-10 Sen 305/01 zo dňa 31.10.2001 v časti vyživovacej povinnosti na mal. A.. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že matka podaným návrhom žiadala, aby súd zveril mal. W., nar. XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal povinnosťou prispievať na jeho výživu sumou 50,- eur mesačne a zvýšil vyživovaciu povinnosť otca v prospech maloletého A. na sumu 70,- eur mesačne. Uviedla, že s otcom detí žili v spoločnej domácnosti do augusta 2010. Otec následne býval v ubytovni v D. O. D. S. a navštevoval maloleté deti, prispieval tiež na ich výživu. Od januára 2011 prestal na deti prispievať a presťahoval sa do T. F. k svojim rodičom. Matka od tohto času zabezpečuje všetky potreby maloletých detí súvisiacich s ich výchovou a výživou. Otec nerozporoval, že od januára 2011 výživné deťom neplatí, s odôvodnením, že nemá finančné prostriedky. Kolízny opatrovník navrhol zveriť maloletého W. do starostlivosti matky, určiť výživné v minimálnej výške a zvýšiť vyživovaciu povinnosť na maloletého A. zo sumy 500,- Sk na výšku minimálneho výživného.

Súd prvého stupňa na ním zistený skutkový stav (zistený vlastným dokazovaním a ako uviedol dokazovaním prevzatým z konania vedeného pod č.k. 3P/189/2012 -rozvod manželstva rodičov mal. detí) aplikoval ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, § 75 ods. 1 Zákona o rodine s odkazom na ktoré v odôvodnení uviedol, že uložil otcovi prispievať na výživu oboch maloletých detí vo výške minimálneho s účinnosťou od 01.07.2012 (odo dňa podania návrhu). Vychádzal pritom z príjmu matky - sociálnych dávok vo výške 155,50 eur, dávok v hmotnej núdzi a prídavkov na deti, v súčasnosti je táto poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 203,- eur mesačne. Uviedol, že takto určené výživné zodpovedá predpokladaným zárobkovým možnostiam otca ako aj odôvodneným potrebám maloletých detí. Uviedol tiež, že prihliadol na skutočnosť, že otec maloletých vedie nezodpovedný spôsob života, je závislý na požívaní alkoholických nápojov a ako vyplynulo z výpovede rodičov otca maloletých detí, občas pracuje príležitostne brigádnicke, pričom jeho príjem nevedeli preukázať. Nedoplatok na výživnom na mal. W. za obdobie od 01.07.2011 do 27.11.2013 vo výške 764,74 umožnil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20,- eur, počnúc právoplatnosťou rozhodnutia k rukám matky v súlade s § 160 ods. 1 O.s.p. pod stratou výhody splátok pri nezaplatení jednej splátky. Nedoplatok na výživnom na mal. A. za obdobie od 01.07.2011 do 27.11.2013 vo výške 764,74 eur umožnil súd otcovi splácať v mesačných splátkach po 20,- eur, počnúc právoplatnosťou rozhodnutia k rukám matky rovnako pod stratou výhody splátok pri nezaplatení jednej splátky.

O trovách konania rozhodol prvostupňový súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Rozsudok súdu prvého stupňa v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla matka maloletých detí a to čo do výrokov II. a III., ktorými bola určená vyživovacia povinnosť a s ňou súvisiaca výška a splatnosť zročného výživného v prospech mal. W. a vo výrokoch IV. a V., ktorými bola zvýšená vyživovacia povinnosť a s ňou súvisiaci vyčíslený nedoplatok na zročnom zvýšenom výživnom v prospech mal. A. a žiadala odvolací súd, aby v uvedených častiach tento zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala súdom prvého stupňa určenú výšku výživného v prospech oboch maloletých detí v rozsahu 30 % zo sumy životného minima s poukazom na to, že otec detí nie je žiaden sociálny prípad, v minulosti, ani počas rozhodného obdobia, nikdy nebol vedený na Q. ako uchádzač o zamestnanie. Poukázala tiež na to, že súd prvého stupňa sa neriadil intenciami danými mu odvolacím súdom v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí a nezisťoval skutočnosti pre rozhodnutie v danej veci potrebné. Zisťovali sa len pomery na jej strane spočívajúce v tom, kedy bola evidovaná na úrade práce, kedy bola zamestnaná a to, že momentálne je na materskej dovolenke, pokiaľ ide o pomery odporcu, tak od roku 2010 nebolo v konaní o týchto nič zistené, nevie sa kde tento pracoval, z akej sumy mu malo byť určené výživné na maloleté deti, pričom dala do pozornosti, že v rozsudku o rozvode ich manželstva sa uvádza, že samotný odporca uviedol, že bol pracovne 5 mesiacov vo T.. Namietala, že napriek tomu, že otec detí vedie nezodpovedný spôsob života, je závislý na požívaní alkoholických nápojov, pracuje len príležitostne, bolo mu určené výživné len v minimálnej zákonnej výške, čo je nesúladne s určujúcimi zákonnými kritériami pre výšku tohto zákonného nároku maloletých detí. Súd prvého stupňa prihliadal na výdavky z titulu nájmu, ktorý má údajne otec platiť, túto skutočnosť však nemal preukázanú, nezaoberal sa častými zmenami jeho pobytu čo súvisí práve s tým, že tieto poplatky neplatí, dôsledkom čoho je, že musí každý prenájom opustiť, pričom v období kedy byt užíva za tento v skutočnosti neplatí a o.i. sa týmto prakticky obohacuje o niekoľko tisíc korún českých. Takýto dlh mu vznikol aj v D. O. D. S., najskôr na ubytovni priemyslovky a krátko na to na ubytovni na H. X.. Poukázala tiež na to, že odporca má možnosť bývať s rodičmi, ktorý vlastní byt. Poukázala tiež na vek maloletých detí a školy, ktoré navštevujú a s tým súvisiace náklady so zabezpečením ich odôvodnených potrieb, ktoré nezahŕňajú len stravovanie, ošatenie, platby nájmu, školské potreby, zdravotné a kultúrne potreby, ale tiež liečebné náklady a dopravné náklady do školy. V konečnom dôsledku namietala, že po nahliadnutí do spisového materiálu zostala zhrozená, aké doklady predložil súdu odporca, z ktorých nie je zrejmé, či tieto písomnosti boli určené jemu a ktorou organizáciou, napriek čomu, súdom boli tieto vzaté na vedomie, z týchto pri rozhodnutí vychádzal, i keď nebolo preukázané, že sa týkajú otca a teda nemôžu byť vyhodnotené dôveryhodné. V súvislosti s nimi ďalej namietala, že vec prejednávajúca sudkyňa ju s týmito listinnými dokladmi, ako aj so spisom neoboznámila s odôvodnením, že "keby to mala čítať tak sú tam 4 hodiny".

Otec maloletých detí nevyužil svoju zákonnú možnosť písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu, navrhoval rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdiť. Skutkovo sa k odvolacím námietkam matky nevyjadril.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu, zo strany P. A. D. O. D. S., ktorá do konania vstúpila, súdu doručené nebolo.

Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec v zmysle ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok prvostupňového súdu je potrebné zrušiť z dôvodu nedostatočne vykonaného dokazovania a nesprávneho právneho posúdenia veci, tiež pre rozpor skutočností z vykonaného dokazovania vyplývajúcich s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a to podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., ako aj z dôvodu čiastočnej nepreskúmateľnosti a zmätočnosti rozhodnutia, a zisteného nesprávneho procesného postupu súdu prvého stupňa v konaní, majúceho za následok záver o odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom podľa § 221 ods. 1, písm. f) O.s.p. a podľa ods. 2 uvedených zákonných ustanovení vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Vo veci bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p..

V preskúmvanej veci prvostupňový súd zveril mal. W. do osobnej starostlivosti matky, určil vyživovaciu povinnosť otca v prospech mal. W., zvýšil vyživovaciu povinnosť otca v prospech mal. A. a to vo vzťahu k obom mal. deťom v rozsahu 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne, vyčíslil zročné dlžné výživné a to všetko s účinnosťou od 01.07.2011.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písmenami a) - f) citovaného zákonného ustanovenia. Matka vo svojom odvolaní uplatňovala vychádzajúc z jeho obsahu, dôvody na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojitosti s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. (postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom), podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam), a f) (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Dôvody odvolania možno rozdeliť na dve skupiny a to na dôvody odvolania týkajúce sa väd konania a dôvody odvolania týkajúce sa väd rozhodnutia. Vada konania podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. spočívajúca v tvrdení matky, že nebola oboznámená s obsahom listinných a ďalších dôkazov, ktoré vzal súd za základ napadnutého rozhodnutia, v prípade jej preukázania znamená, že sa jej ako účastníkovi konania, postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

Za dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. sa podľa súdnej praxe považuje nesprávne právne posúdenie veci, ktorým je mylná aplikácia a výklad právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Podrobným preskúmaním veci, odvolací súd dospel k záveru o dôvodnosti podaného odvolania.

V zmysle čl. 41 Ústavy SR, je vymedzený rámec ústavnej starostlivosti ochrany manželstva, rodiny a rodičovstva, kde okrem iného, je Ústavou zaručené právo detí, na rodičovskú výchovu a starostlivosť a zároveň právo rodičov, na starostlivosť o deti a ich výchovu. Zákon o rodine, je jeden z rozhodujúcich zákonov, ktorým sa čl. 41 vykonáva. Výživné je v zmysle Zákona o rodine, právnym nárokom dieťaťa. Právo dieťaťa na výživné, je ovplyvňované právnymi skutočnosťami, ktoré vedú k vzniku, k zmene a zániku práva, na výživné. Do celého tohto procesu, vstupujú za určitých okolností, nielen povinné a oprávnené osoby, ale aj štátne orgány a to predovšetkým súdy, ktorých jednou zo základných úloh je dbať o zabezpečenie práv a právom chránených záujmov detí.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia, prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa sa má právo podieľať na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine). Pri určení výživného, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný, vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 veta prvá, Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov, sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že rozhodnutie o výživnom, nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné, možno v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, zmeniť v prípade, ak sa menia pomery, čo je hmotnoprávny predpoklad, na zmenu úpravy rozsahu vyživovacej povinnosti. Citované zák. ust. § 78 Zákona o rodine, vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom.

Súdna prax, výkladom ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, považuje za zmenu pomerov na strane oprávneného dieťaťa, výraznú zmenu, vo výške jeho nákladov na základné životné potreby (bývanie, strava, ošatenie), ale aj zmenu vo výške nákladov, na uspokojovanie sociálnych potrieb dieťaťa - vzdelávanie, kultúrne a športové aktivity, závislé od veku dieťaťa, ale aj náklady na zdravotný stav dieťaťa. Uvedené náklady na uspokojovanie potrieb dieťaťa, má pokrývať výživné od rodičov, keďže dieťa si ich samé nemôže zabezpečiť, nie je totiž schopné, samé sa živiť. Náklady na potreby dieťaťa, uspokojujú obaja rodičia a to podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Súd zohľadňuje pri posudzovaní výživného, aj výkon osobnej starostlivosti o dieťa, ktorým sa kompenzuje výživné, vo finančnom vyjadrení.

Zmena pomerov, môže nastať aj na strane rodičov maloletého dieťaťa. Môže to byť vznik, alebo zánik ďalšej vyživovacej povinnosti, zmena v ich majetkových a príjmových pomeroch, prípadne zmena v ich nevyhnutných výdavkoch a podobne. Pri určení výživného, resp. jeho zvýšení, alebo znížení, teda zmene, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, pričom u povinného na to prihliadne aj vtedy, ak sa tento vzdá bez dôležitého dôvodu, výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Preskúmané schopnosti na strane povinného predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumieme nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Pokiaľ je povinná osoba nezamestnaná, skúmajú sa dôvody takéhoto stavu. Princíp tzv. potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného a jeho opodstatnenie spočíva v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. Takouto okolnosťou môže byť aj ukončenie pracovného pomeru bez toho, aby mal povinný rodič zabezpečené nové zamestnanie, ako aj ukončenie podnikateľskej činnosti bez reálne existujúceho závažného dôvodu. Následkom princípu potenciality pre prípad, ak sa pre existenciu takéhoto stavu nepreukáže ospravedlniteľný dôvod, je skutočnosť, že súd pri určovaní výšky výživného resp. jej zmeny vychádza z potencialného príjmu, t.j. z príjmu pred zmenou zamestnania, teda takého, aký by dosahoval povinný rodič pred rozviazaním pracovného pomeru, taktiež z majetkových pomerov obsahujúcich majetkové podstaty, ktorých sa povinný vzdal v prípade vzdania sa majetkového prospechu.

Z uvedeného teda vyplýva, že zákon umožňuje, aby rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bolo do budúca zmeniteľné, ak sa podstatným spôsobom menia

okolnosti, z ktorých súd vychádzal pri vyhlásení rozsudku, pričom zmena nemôže byť akákoľvek a na to aby súd mohol rozhodnúť o novom návrhu, musí viesť dokazovanie tak, aby si mohol na základe zistených skutkových okolností ako prvý krok ustáliť, či došlo k zmene pomerov a následne, či došlo k takej zmene pomerov, ktorú možno chápať ako podstatnú, oproti pôvodným okolnostiam. Je preto teda vždy povinný zistiť a ustáliť pri takýchto rozhodnutiach všetky okolnosti, za ktorých k výroku rozsudku dospel, pričom musí vychádzať z výsledkov vykonaného dokazovania v rozsahu, potrebnom pre zistenie faktického stavu z hľadiska určujúcich kritérií.

V preskúmvanej veci z obsahu spisového materiálu vyplýva, že matka sa svojim návrhom doručeným súdu dňa 07.07.2011 domáha úpravy práv a povinností k mal. W., ktorého žiada zveriť do svojej osobnej starostlivosti a otcovi určiť v prospech neho výživné vo výške 50,- eur a zvýšenia vyživovacej povinnosti v prospech maloletého A. zo sumy 500,- Sk (16,60 eur) mesačne na sumu 70,- eur mesačne s tým, že opakovane v konkretizuje v priebehu konania, že uvedenú úpravu žiada od podania návrhu, čo je v tomto prípade, ako už bolo vyššie uvedené od 07.07.2011. Napadnutým rozhodnutím vo výroku II., určil súd prvého stupňa vyživovaciu povinnosť otca v prospech mal. W. s účinnosťou od 01.07.2011 v nadväznosti na čo, vo výroku III. počnúc týmto dňom vyčíslil aj nedoplatok na zročnom výživnom. Vo výroku IV. rovnako od 01.07.2011 zvýšil vyživovaciu povinnosť na mal. A. a v s ním súvisiacom výroku V. vyčíslil v prospech neho nedoplatok na zročnom výživnom s účinnosťou od 01.07.2011. V odôvodnení svojho rozhodnutia vo vzťahu k účinnosti oboch vyživovacích povinností (na str. 6) uviedol, že tieto upravil mesačne s účinnosťou od 01.07.2012 (čo ďalej v zátvorke ozrejmil ako odo dňa podania návrhu). Z uvedeného vyplýva jednak zjavný rozpor medzi výrokovou časťou napadnutého rozhodnutia a jeho odôvodnením (ktorý nemožno hodnotiť len v rovine formálnej zrejmej nesprávnosti, ktorú by bolo možné odstrániť opravným uznesením, ako sa nesprávne domnieva súd prvého stupňa, ktorý záver uviedol aj v zápisnici z pojednávania zo dňa 13.05.2015), ale tiež aj rozpor medzi skutočnosťami vyplývajúcimi z obsahu spisového materiálu a skutočnosťami v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uvádzanými, pričom ide o identickú vadu, ktorá bola súdu prvého stupňa vytknutá už v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí (uznesenie Krajského súdu Trenčín č.k. 6CoP/82/2013-73 zo dňa 08.07.2012), ktorú súd prvého stupňa nielenže neodstránil ale túto bezo zmeny a v plnom rozsahu prevzal zo svojho predchádzajúceho rozhodnutia.

Tak ako na to poukázal už v predchádzajúcom rozhodnutí odvolací súd, v preskúmvanej veci ide o konanie, ktoré je možné začať aj bez návrhu (§ 81 O.s.p.) čo má za následok, že prvostupňový súd nie je viazaný návrhom. Preto nič nevyklučuje, aby vyživovaciu povinnosť súd upravil (pokiaľ takáto potreba vyplynie z výsledkov vykonaného dokazovania) aj za obdobie spätne pred podaním návrhu (t.j. pred obdobím, počiatok ktorého matka vymedzila návrhom t.j. 07.07.2011), pretože matka v konaní tvrdí, že otec si vyživovaciu povinnosť voči deťom neplní už od januára 2011 (čo tento v priebehu konania nespochybnil). Túto skutočnosť nielenže opätovne súd prvého stupňa ponechal bez akéhokoľvek povšimnutia a s touto sa žiadnym spôsobom ani v odôvodnení nevysporiadal, ale navyiac v odôvodnení svojho rozhodnutia v zjavnom rozpore s jeho výrokovou časťou (kde je počiatok stanovenia vyživovacej povinnosti stanovený na 01.07.2011) uvádza, že vyživovaciu povinnosť upravuje až od 01.11.2012 s tým, že toto má byť deň podania návrhu (pričom dňom podania návrhu je 07.07.2011), čo má za následok už len z pohľadu tohto záver o zmätočnosti napadnutého rozhodnutia, nehovoriac o absencii zdôvodnenia toho, prečo za rozhodujúci deň počiatku stanovenia týchto vyživovacích povinností považoval súd prvého stupňa práve deň 01.07.2011, keďže tento sa neviaže ani ku dňu podania návrhu, ani k obdobiu, od ktorého otec výživné neplatí.

Ustálenie počiatku a jemu nasledujúceho obdobia (príp. jeho konca), za ktoré má byť o úprave práv a povinností k mal. deťom v tomto konaní dôvodne rozhodované, je však základným a nevyhnutným predpokladom preto, aby bolo možné viesť správnym a rozsahom zodpovedajúcim spôsobom dokazovanie z hľadiska zákonných kritérií, určujúcich pre rozhodnutie v takomto konaní. Keďže ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené rozsudkom OS Nové Mesto nad Váhom pod č.k. 3P/189/2012-68 zo dňa 17.09.2013, ktoré rozhodnutie sa stalo právoplatným dňa 27.11.2013 (v spise pripojená fotokópia rozhodnutia), ktorým rozhodnutím boli upravené práva a povinnosti k maloletým deťom na čas po rozvode, je touto skutočnosťou vymedzený koniec rozhodného obdobia, za ktoré je potrebné o úprave práv a povinnosti k maloletým deťom rozhodnúť (teda na čas do rozvodu t.j. do 27.11.2013 vrátane, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok o rozvode manželstva rodičov mal. detí). Úlohou súdu prvého stupňa v prvom rade bude teda ustáliť počiatok tohto obdobia (z doteraz vykonaného dokazovania sa javí dôvodným deň 01.01.2011 - kedy

podľa zhodných tvrdení rodičov mal. detí títo nežili už v spoločnej domácnosti a nesporne od tejto doby otec na výživu detí ničím neprispieval, čo sám vo svojich vyjadreniach nespochybňuje).

Ďalším dôvodom, pre ktorý bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť, spočíva v nesprávne a nedostatočne vykonanom dokazovaní (ktoré sa čiastočne odvíja aj od neustálenia si správneho počiatku obdobia o ktorom sa rozhoduje), ktoré buď na niektoré skutočnosti nebolo vykonané vôbec, alebo ak, tak sa viaže k obdobiu, ktoré je bez právneho významu k obdobiu ktoré je predmetom úpravy v danej veci, z čoho vyplýva opodstatnenosť matkou uplatnených odvolacích dôvodov, spočívajúcich v nedostatočne zistenom skutkovom stave a s ním súvisiacim následným nesprávnym právnym posúdením veci.

Pokiaľ odvolací súd vychádza z určujúcich zákonných kritérií, rozhodujúcich z hľadiska predmetu tohto konania, medzi ktoré patrí zistenie nákladov, ktoré matka vynakladá, či je potreba ich vynaloženia na zabezpečenie odôvodnených potrieb mal. detí z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, škôl, ktoré navštevujú, ich záľub, tiež ošatného, stravy, bývania a to v rozsahu pravidelných a tiež nepravidelných výdavkov, tak o týchto z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (mimo stručného konštatovania, že "mesačné výdavky týkajúce sa starostlivosti o maloleté deti u matky sú vo výške dávky v nezamestnanosti v sume 156,10 Eur a prídavkov na deti pričom obe maloleté deti navštevujú základnú školu s čím má matka bežné výdavky") nemožno zistiť prakticky nič, čo je dôsledkom toho, že na tieto i keď z hľadiska rozhodnutia v danej veci zásadné skutočnosti, súd prvého stupňa dokazovanie nevykonal. Vo vzťahu k mal. W., keďže sa rozhoduje o zmene výšky vyživovacej povinnosti otca k nemu, absentuje tiež porovnanie výšky takto zistených potrebných nákladov s nákladmi, ktoré boli potrebné na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa vynaložiť v čase posledného rozhodovania o výživnom v prospech neho (vo vzťahu k mal. A. bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. P 106/01-10 zo dňa 31.10.2001).

Vo vzťahu k vyššie uvedenému odvolací poukazuje tiež na obsah podaného návrhu z ktorého vyplýva, že v čase jeho podania obe maloleté deti mali navštevovať základnú školu (A. v T. a W. v T.), ktoré skutočnosti sa však do odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nielenže nepremietli, ale z výsledkov vykonaného dokazovania nemožno tiež zistiť, či matka nemá náklady napríklad na cestovné mal. A. do T., kde navštevuje základnú školu, či deťom platí v škole stravné, ak áno, v akej výške, či tieto majú nejaké mimoškolské záujmy, športové aktivity, kultúrne a podobne a s tým spojené výdavky, či netrpia chorobnosťou, aké náklady má matka na zabezpečenie školských pomôcok pre to ktoré maloleté dieťa a podobne, nehovoriac o tom, že vzhľadom na rozsah obdobia, ktoré je predmetom rozhodovania v tomto konaní bolo potrebné sa vývojom týchto nákladov zaoberať aj priebežne počas konania, pretože nemožno vylúčiť, že tú vznikne potreba diferencovane stanoviť výšku vyživovacej povinnosti. Odôvodneným potrebám maloletých detí a nákladom na ich zabezpečenie tak v období, o ktorom rozhodoval, ako ani v ďalšom rozhodujúcom období, ktoré mu predchádza (posledných 12 mesiacov pred stanovením počiatku vyživovacej povinnosti, resp. podaním návrhu), však súd prvého stupňa žiadnu pozornosť nevenoval, na ktorý nedostatok bol rovnako odvolacím súdom už v predchádzajúcom rozhodnutí upozornený.

Povinnosťou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní, okrem ustálenia obdobia počiatku rozhodného obdobia vo vzťahu k potrebe rozhodovania o úprave práv a povinností k mal. deťom, teda bude doplniť dôsledne a podrobne dokazovanie na zistenie nákladov potrebných na zabezpečenie potrieb mal. detí v období, v intenciách a spôsobom, vyššie naznačeným odvolacím súdom.

Ďalším určujúcim kritériom, na ktoré bolo potrebné v tomto konaní dokazovanie zamerať, je zistenie osobných, majetkových a zárobkových pomerov oboch rodičov mal. detí, (a to rovnako ako v prípade nákladov na zabezpečenie potrieb detí) nielen v období, ktoré je predmetom rozhodovania, ale aj v období tomuto predchádzajúcom (t.j. 12 mesiacov pred podaním návrhu, resp. pred určením počiatku vyživovacích povinností, či ich zmeny). Súd prvého stupňa v odôvodnení uvádza, že v tomto smere prevzal výsledky dokazovania z konania vedeného pod č. 3P/189/2012, ktorým bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletých detí (odvolací súd poznamenáva, že časť odôvodnenia bola prevzatá skutočne doslovne aj s nesprávnym označením účastníkov z pohľadu tohto nesporného konania, kde rodičia nevystupujú v procesnom postavení navrhovateľky a odporcu) opomenul však, že i keď v uvedenom konaní bolo dokazovanie, čo nesporne vyplýva z odôvodnenia rozvodového rozsudku vykonané vyčerpávajúcim, precíznym a podrobným spôsobom, potreby tohto konania pokrýva len v

minimálnom rozsahu (môže však slúžiť ako východisko pre ďalšie dokazovanie v tomto konaní, čo však súd prvého stupňa nevyužil), čo samozrejme vyplýva z rozdielnosti rozhodných období týchto konaní, ku ktorým sa dokazovanie musí vzťahovať (v rozvodovom konaní sa rozhoduje o právach a povinnostiach k mal. deťom na čas po rozvode, v tomto konaní v období do rozvodu - späťne až k počiatku roku 2011). Samozrejme, pokiaľ niektoré dôkazné prostriedky sú relevantné aj pre potreby tohto konania je hospodárne tieto neopakovať a ich prevziať (t.j. tieto konkretizovať, uviesť ich obsah a následne vyhodnotiť ich dopad na rozhodnutie súdu v tomto konaní), nemá však opodstatnenie formálne a doslovné kopírovanie záverov vyvedených súdom prvého stupňa v inom konaní, ktoré vzhľadom na rozdielnosť predmetu týchto konaní, logicky nemôžu byť zhodné. Navyiac v čase rozhodovania o výživnom pre maloleté deti na čas po rozvode nebola ešte známa výška invalidného dôchodku, ktorý bol otcovi detí priznaný (v čase rozhodovania v tejto veci táto už bola známa), nehovoriac o tom, že v prípade zmeny pomerov, je možná zmena tohto rozhodnutia (§ 78 Zákona o rodine). Rozhodnutie vydané v tomto konaní, však vzhľadom na ohraničenosť obdobia už logicky zmeniť nemožno.

Z uvedených dôvodov je potrebné dôsledne a podrobne z hľadiska priority v tomto konaní, ktorým je nesporne záujem mal. detí, dokazovanie doplniť.

Pokiaľ ide o matku maloletých detí, z vykonaného dokazovania vyplýva, že táto bola (pokiaľ ide o rozhodné obdobie z hľadiska tohto konania), v evidencii úradu práce od 18.11.2010 do 13.07.2012, pričom v priebehu tohto obdobia bola poberateľkou dávky v hmotnej núdzi v období od augusta 2011 do decembra 2011 vo výške 155,50 eur mesačne, v období od januára 2012 do marca 2012 vo výške 155,50 eur mesačne a v období od apríla 2012 do 31.07.2012 vo výške 39,34 eur mesačne. Následne od 01.08.2012 do 24.01.2013 bola zamestnaná u M. S., s priemerným mesačným netto príjmom 188,73 eur mesačne, pričom pracovný pomer skončil uplynutím doby, na ktorú bol dojednaný. Z rozvodového rozhodnutia vyplýva, že po skončení posledného pracovného pomeru (u M. S.) sa opätovne zaevidovala na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie s tým, že poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 169,- eur mesačne. V priebehu rozvodového konania uvádzala, že v novembri 2013 má nastúpiť na materskú dovolenku (keďže rozhodnuté v uvedenom konaní bolo v septembri, logicky táto okolnosť nemohla byť ďalej v uvedenom konaní zisťovaná). V súčasnosti ako vyplýva z jej výsluchu v tomto konaní je na materskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok vo výške 203,- eur z čoho vyplýva, že jej pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Meno ďalšieho vyživovaného dieťaťa, dátum jeho narodenia, či v akej výške otec dieťaťa na jeho výživu prispieva, však z odôvodnenia rozhodnutia ani vykonaného dokazovania zistiť nemožno, pričom táto okolnosť (narodenie ďalšieho dieťaťa spadá zrejme ešte do obdobia, o ktorom je rozhodované v tomto konaní. Zo šetrenia vykonaného v rozvodovom konaní vyplýva, že matka nevlastní žiaden hnutelný ani nehnuteľný majetok. V čase podania návrhu v tomto konaní uvádzala, že spolu s deťmi býva u svojej matky, ktorej prispieva na bývanie sumou 80,- eur na plyn a 10,- eur na vodu. Týmto skutočnostiam napriek plynutiu času, z hľadiska vývoja týchto nákladov sa viac súd nezaoberal.

Povinnosťou súdu prvého stupňa, bude teda pomery na strane matky z hľadiska vyššie uvedených nedostatkov došetriť (v akej výške poberala dávky od počiatku evidencie na ÚP t.j. od 18.11.2010 do augusta 2011, keďže v nasledujúcom období z dokazovania vyplýva, dôvod tejto evidencie, t.j. čo jej predchádzalo - pokiaľ ukončenie pracovného pomeru, tak kde, z akého dôvodu, zistenie výšky v tom čase dosahovaného príjmu, vývoj nákladov na bývanie a ďalších počas plynutia rozhodného obdobia, narodenie ďalšieho dieťaťa a pod.).

Zásadne nesprávnym smerom však bolo vedené dokazovanie za účelom zistenia osobných, majetkových a zárobkových pomerov otca vzhľadom k tomu, že výsledky vykonaného dokazovania v prevažnej časti, nie sú spôsobilé byť podkladom pre rozhodnutie v danej veci a aj tie, ktoré boli vykonané, boli vyhodnotené v rozpore s intenciami danými prvostupňovému súdu v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí.

Ako už bolo vyššie uvedené, relevantným obdobím vo vzťahu ku ktorému bolo potrebné dokazovanie viesť, je obdobie vymedzené rozsahom, za ktoré je potrebné vyživovaciu povinnosť otcovi v prospech detí určiť, či zmeniť a obdobie 12-tich mesiacov tomuto predchádzajúcich. V konaní nie je sporné, že otec si vyživovaciu povinnosť k mal. deťom neplní od 01.01.2011 (sám vo svojom výsluchu pred dožiadaným Mestským súdom v N. uviedol, že odmieta platiť výživné do roku 2011, keďže dovtedy s matkou a deťmi žili v spoločnej domácnosti, ktorý počiatok neplnenia vyživovacej povinnosti je zhodný

s tvrdeniami matky). Otec v priebehu konania v jednom zo svojich podaní uvádza, že v čase, keď žili v spoločnej domácnosti s matkou, t.j. v roku 2010, mal prevádzkovať resp. pracovať ako vedúci predajne mäsa, ktorá prosperovala. Keďže ide pravdepodobne o poslednú zárobkovú činnosť otca pred začiatkom rozhodného obdobia, je potrebné zistiť, či tam bol zamestnaný, ak áno - odkedy a s akým príjmom, či vykonával zárobkovú činnosť na základe živnostenského oprávnenia, ak áno, v akej výške za rok 2010 podal daňové priznanie (ktorý variant sa javí pravdepodobným, keďže vo výpovedi obviňuje matku, že mala v roku 2011 sfalšovať jeho daňový doklad), či takúto príp. podnikateľskú činnosť ukončil - odkedy, či prerušil - odkedy, pokiaľ pracoval ako zamestnanec, zistiť zamestnávateľa, dôvod skončenia pracovného pomeru, výšku tam dosiahnutého príjmu. Následne otec uvádza, a to opakovane, že až do 02.01.2012 bol nezamestnaný, nebol evidovaný na úrade práce, teda nepoberal žiadne hmotné zabezpečenie ani sociálne dávky. V priebehu rozvodového konania bolo zistené, že od 02.01.2012 do 30.06.2012 mal pracovať v Y. O. N. Z. s priemerným mesačným netto príjmom 6.746,- Kč, v súvislosti s čím je potrebné došetriť dôvod skončenia tohto pracovného pomeru. Výška invalidného dôchodku a počiatok jeho priznania (rok 2013) z vykonaného dokazovania vyplýva. Z výsluchu otca maloletých detí tiež vyplynulo, že v minulosti pracoval brigádne a dosahoval príjem, v súčasnosti pracuje ako upratovač s mesačným príjmom 7.000,- až 8.000,- Kč, v súvislosti s čím je potrebné došetriť adresu zamestnávateľov a ním tvrdenú výšku a obdobie poberania takýchto príjmov (prostredníctvom prvotne výsluchu otca a následne konkrétnych zamestnávateľov). V priebehu rozvodového konania v rámci svojej výpovede uvádzal, že v spoločnej domácnosti s ním má bývať jeho priateľka, spolu so svojou maloletou dcérou. Vo vzťahu k nákladom, ktoré otec tvrdí že má v spojitosti s bývaním, je preto potrebné zisťovať tieto v rámci celého rozhodného obdobia s tým, že je to otec, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno takéto svoje skutkové tvrdenia preukázať (na čo je potrebné aby bol súdom vyzvaný), tiež je potrebné zaoberať sa tým, že pokiaľ samotný otec tvrdí, že v spoločnej domácnosti bývajú tri osoby (vo vzťahu ku ktorým nemá zákonnú vyživovaciu povinnosť), tak len jednu tretinu z nich je možné zahrnúť ako odôvodnený výdavok na strane otca, keďže aj ostatné spoločujúce osoby zaťažuje povinnosť rovnakou mierou sa na nich podieľať. Pokiaľ majetkové pomery otca umožňujú takýto nadbytočný výdavok v prospech tretích osôb znášať, minimálne v rovnakom rozsahu má povinnosť zabezpečiť v tomto smere životnú úroveň aj jeho maloletým deťom. V priebehu rozvodového konania otec tvrdil, že ide pracovať do T. Túto skutočnosť súd prvého stupňa tiež ponechal bez povšimnutia z hľadiska zistenia jeho možného príjmu. Tiež tvrdil, že prebieha na neho insolvenčné konanie, ktoré skutkové tvrdenie rovnako nebolo predmetom dokazovania. Pokiaľ ide o výsluch otca prostredníctvom dožiadaného súdu, skutkové zistenia z neho plynúce len v minimálnom rozsahu (a to z hľadiska posúdenia možnosti otca splácať vyčíslené zameškané výživné) sú relevantnými pre potreby tohto konania, pretože sa vzťahujú k jeho aktuálnym pomerom, nič však nevypovedajú o jeho pomeroch za obdobie predchádzajúce podaniu návrhu až do skončenia rozhodného obdobia, teda do právoplatnosti rozvodového konania. Otec tiež uvádza ďalšie svoje náklady a to životné a úrazové poistenie 580,- Kč mesačne, sporenie jednému z maloletých detí vo výške 1.000,- Kč mesačne. Okrem potreby preukázania týchto tvrdení, je potrebné sa nimi zaoberať z hľadiska toho, že tvorbe úspor v prospech maloletého dieťaťa jednoznačne predchádza plnenie si bežnej vyživovacej povinnosti v adekvátnom rozsahu vzhľadom na spotrebný charakter výživného, táto je akceptovateľná až potom, ako dieťa má zabezpečené nevyhnutné životné náklady, inak na ňu, (za predpokladu že sa preukáže) nemožno prihliadnuť a je potrebné aby sa navyiac v tejto výške premietla do bežnej určenej mu vyživovacej povinnosti. Ďalšie správy žiadané súdom prvého stupňa v roku 2014 za účelom zistenia majetkových pomerov otca sú vzhľadom na ich formuláciu a tomu zodpovedajúce odpovede prakticky bez významu, pretože sa vzťahujú na obdobie 12 mesiacov pred ich datovaním, to znamená cca obdobie od polovice roku 2013, pričom predmetom šetrenia vzhľadom na predmet konania je obdobie, ktoré ešte predchádza dňu od kedy otec výživné dobrovoľne neplatí, čo je od 01.01.2011 do novembra 2013. To, že si súd prvého stupňa neuvedomil nesúlad týchto rozdielnych časových období, v konečnom dôsledku viedlo k tomu, že výsledky ním vykonaného dokazovania, nie sú ani zďaleka postačujúce preto, aby súd v danej veci mohol vyvodiť správne závery, ktorými by svoje rozhodnutie mohol akceptovateľným spôsobom odôvodniť. Pokiaľ otec tiež predkladal fotokópie výziev rôznych inštitúcií na úhradu dlhov, čím preukazoval svoje finančné zaťaženie, tak predovšetkým tieto nemajú žiadnu dôkaznú hodnotu v stave, v akom sú predložené a nemožno z nich vychádzať (otec na nich prekryl adresáta, na niektorých tiež finančnú inštitúciu, ide o fotokópie). Pokiaľ tieto otec relevantným spôsobom zdôveryhodní (predloží originály so zrejým určením jeho osobe), je potrebné ich vyhodnotiť z hľadiska ust. § 75 ods. 1 Zák. o rodine, či nejde o neprimerané finančné riziká, ktorými sa otec zaťažil.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného bude preto potrebné došetriť pomery otca v období, ktoré je z hľadiska rozhodovania v tejto veci podstatné, a to prostredníctvom vyžiadania správ, vyzvania otca na predloženie dokladov jeho skutkové tvrdenia preukazujúcich, dôkladne a podrobne spracovať dožiadanie za účelom opätovného a podrobného výsluchu otca k rozhodujúcim skutočnostiam a obdobiu, pripojiť si rozvodový spis. Vzhľadom na charakter tohto konania a jeho celkovú dĺžku je potrebné postupovať maximálne účelne, hospodárne a bezodkladne, čo znamená že uvedené úkony je potrebné vykonať naraz a nie v na seba nadväzujúcej časovej postupnosti.

Vo vzťahu k aplikácii ust. § 75 ods. 1 Zák. o rodine odvolací súd dáva tiež do pozornosti, že otec prevažnú časť rozhodujúceho obdobia je dobrovoľne nezamestnaný (čo sám nespochybňuje), vedie nezodpovedný spôsob života, vo zvýšenej miere permanentne požíva alkoholické nápoje, výsledkom čoho bolo opakované podstúpenie protialkoholického liečenia (ktoré skutočnosti tiež nenamieta a vyplývajú aj z výsluchu jeho rodičov), má absolútne nezodpovedný prístup k plneniu si vyživovacej povinnosti (sám uvádza, že od roku 2011 výživné neplatí), zabezpečenie výživy a potrieb detí ponechal výlučne na pleciach matky napriek tomu, že táto je až na minoritné časové obdobie sociálne odkázaná. Otec tiež sťažuje svoju komunikáciu so súdom, nereaguje na výzvy, odmieta uviesť adresu na ktorej aktuálne býva. Uvedenými skutočnosťami sa však súd prvého stupňa z hľadiska ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine nezaoberal. V odôvodnení svojho rozhodnutia síce uviedol, že pri rozhodovaní prihliadol na skutočnosť, že otec maloletých vedie nezodpovedný spôsob života, je závislý na požívaní alkoholických nápojov, vo výsledku to však odporuje výrokovkej časti rozhodnutia, keďže vyživovaciu povinnosť otca určil len v zákonom stanovenej minimálnej miere. Pri novom rozhodovaní vo veci bude teda nevyhnutné, aby sa tieto skutočnosti, nielen v rovine formálneho konštatovania, ale tiež vecne v súdnom rozhodnutí prejavili.

Pokiaľ ide ďalej o spôsob, akým súd prvého stupňa určil splatnosť zameškaného bežného a zvýšeného výživného v prospech maloletých detí tak, že umožnil otcovi zameškané výživné splácať v 20,- eur mesačných splátkach, odvolací súd poukazuje na ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine, v zmysle ktorého sa výživné platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu, čo znamená, že výživné sa poskytuje vopred a to vzhľadom na jeho zmysel spočívajúci v zabezpečení prostriedkov oprávneným osobám na živobytie v danom mesiaci, pretože nie je žiaduce, aby oprávnení úverovali povinného, ktorý by im až v nasledujúcom mesiaci ich náklady kompenzoval. Bremono zabezpečenia finančných prostriedkov tak zaťažuje povinného, pričom pokiaľ súd pristúpi na to, že povolí zameškané výživné povinnej osobe splácať (čo je výnimkou zo zásady splatnosti prisúdeného plnenia) nemožno to urobiť bez toho, aby takéto rozhodnutie zodpovedajúcim spôsobom (keďže nejde o štandard, ale výnimku - benefit povinného) aj odôvodnil, čomu musí predchádzať zistenie okolností tak mimoriadnych, ktoré takýto postup opodstatňujú s poukazom na osobitný charakter prisúdeného plnenia, ktorý v tomto prípade výživné má. Pokiaľ súd má zato, že pomery osoby z vyživovacej povinnosti povinnej, takýto postup odôvodňujú, nemožno sa na druhej strane nevysporiadať s tým, či určené splátky oprávnenú osobu nepoškodia. V tomto konkrétnom prípade je zrejmé, že otec si dobrovoľne a pri plnom vedomí vyživovaciu povinnosť od roku 2011 až doposiaľ neplní, pričom za celé obdobie jej ťarcha spočívala výlučne na pleciach matky, ktorá sa o deti tiež výlučne sama stará a na ktorej starostlivosti sa tiež otec žiadnym spôsobom nepodieľa. Pokiaľ súd prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci bude mať za to, že je dôvod povoliť otcovi splátky dlžného výživného, svoje rozhodnutie z hľadiska vyššie uvedených skutočností, musí tiež udržateľným a presvedčivým spôsobom odôvodniť. V napadnutom rozhodnutí totiž odôvodnenie takéto postupu súdu absentuje úplne.

V konečnom dôsledku podrobil odvolací súd preskúmaniu aj matkou tvrdenú vadu konania spočívajúcu v tom, že nebola oboznámená s listinnými dôkazmi predloženými otcom, ani s ďalšími dôkazmi, ktoré súd prvého stupňa v konaní vykonal, na ktorých tiež svoje rozhodnutie založil, ktorej podstata spočíva v odňatí jej možnosti konať pred súdom.

Odvolací súd zistil, že spisový materiál na č.l. 107 až 123, čl. 133 obsahuje e-mailovú komunikáciu medzi otcom dieťaťa a pracovníčkou súdu v rámci ktorej tento uvádza tiež skutočnosti, relevantné pre toto konanie, e-mailom zaslané niektoré doklady zo strany otca, ktoré majú preukazovať jeho insolventnosť a preukazovať kvalitu a kvantitu jeho dlhov (na ktorých je otcom prekrytý adresát, teda nie je možné zistiť koho sa týkajú - na čo poukazuje v odvolaní matka), pričom kópie týchto e-mailových vyjadrení ani dokladov preukázateľne matke zaslané neboli. Na následne nariadenom pojednávaní dňa 13.10.2014 ako vyplýva z obsahu zápisnice na č.l. 134 tieto neboli ani oboznamované. Rovnako ďalšie súdom

vyžiadané správy, tiež obsah dožiadania súčasťou ktorého je výsluch otca pred Mestským súdom N., ako aj ďalšie e-mailové vyjadrenia otca (na č.l. 139 až 167 spisu), rovnako neboli matke, kolíznemu opatrovníkovi, ani zástupcovi OP doručované, ani na následne nariadenom pojednávaní dňa 13.05.2015 ako vyplýva zo zápisnice z tohto pojednávania nachádzajúcej sa na č.l. 168 spisu oboznamované, pričom na tomto pojednávaní bolo vyhlásené dokazovanie za skončené a bolo odročené za účelom vyhlásenia rozsudku na deň 03.06.2015, kedy aj skutočne vo veci bol verejne rozsudok vyhlásený.

Povinnosť súdu oboznámiť účastníkov s výsledkami dokazovania na pojednávaní vyplýva z ust. § 122 ods. 2 O.s.p. a právo účastníkov vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali vyplýva z ust. § 123 O.s.p.. Povinnosť súdu doručiť vyjadrenia jedného účastníka ďalším účastníkom, vyplýva z ust. § 114 ods. 2 O.s.p.. Uvedené ustanovenia zabezpečujú, aby súd vykonával procesné úkony tak, aby nedochádzalo k porušeniu práv toho ktorého účastníka. Pokiaľ matka namietala, že nemala možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam otca, ani k ďalším dôkazom, ktoré či už vykonal súd prvého stupňa, alebo z nich vychádzal, avšak s ich obsahom ju neoboznámil, a tiež na týchto založil svoje rozhodnutie, čím v podstate stratila možnosť navrhnúť dôkazy na podporu týchto protitvrdení s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie, je jej odvolanie v tomto smere v celom rozsahu dôvodné. Týmto nesprávnym postupom neboli porušené len jej práva, ale aj práva ďalších účastníkov medzi iným aj mal. detí v konaní zastúpených kolíznym opatrovníkom (v totožného dôvodu a v rozsahu ako vo vzťahu k matke), čím došlo k porušeniu ústavou zaručeného práva účastníkov na súdnu ochranu. Nedoručenie vyjadrení otca matke, či kolíznemu opatrovníkovi, ako aj neoboznámenie účastníkov s obsahom vykonaných dôkazov, ktoré sú súčasťou spisového materiálu bez toho, aby o ich existencii ostatní účastníci (okrem toho kto ich predložil) vedeli a s ich obsahom boli oboznámení, ich dostávajú do podstatne nevýhodnejšej pozície ako je pozícia účastníka, ktorý dôkazy predložil, či skutkové tvrdenia produkoval a vytvára tým stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom.

Odvolacia námietka matky, že v danej veci v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu došlo vo vzťahu k nej k odňatiu možnosti konať pred súdom, je preto dôvodná.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa zaťažil konanie vadou, ku ktorej je odvolací súd povinný prihliadať aj z úradnej povinnosti a ktorá v spojitosti s ďalšími nedostatkami, nevyhnutne musela viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia.

Záverom odvolací súd uvádza, že napriek tomu, že odvolacie námietky matky nesmerovali proti výroku I. napadnutého rozhodnutia, ktorým bol mal. W. zverený do jej osobnej starostlivosti s účinnosťou od 01.07.2011, vzhľadom k zistenej vecnej a tiež formálnej rozpornosti pokiaľ ide o stanovenie počiatku tohto obdobia (ktorou sa odvolací súd zaoberal vo vzťahu k vyživovacej povinnosti), bolo potrebné aj v tejto časti napadnuté rozhodnutie (t.j. v konečnom dôsledku v celom rozsahu) zrušiť.

S poukazom teda na skutočnosť, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu, je z hľadiska odvolacích dôvodov, vyplývajúcich z ust. § 205 ods. 2 písm. a), d) a f) nesprávny, odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p., tento v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O.s.p..

Úlohou prvostupňového súdu po vrátení veci, bude túto prejednať takým procesným postupom, aby účastníkom konania bola poskytnutá možnosť realizovať Ústavou SR a Občianskym súdnym poriadkom zaručené procesné práva, doplniť dokazovanie v naznačenom smere, prihliadnuť pritom na všetky námietky a argumenty vznesené účastníkmi v konaní, výsledky vykonaného dokazovania z hľadiska určujúcich kritérií vyhodnotiť, vychádzajúc z ustanovenia § 132 O.s.p. tak, že každý dôkaz vyhodnotí jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadne na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci, pričom sa nemožno nevysporiadať s ktoroukoľvek zistenou skutočnosťou, prípadne túto vylúčiť pri hodnotení dôkazov, pretože týmto by došlo k porušeniu ústavného práva účastníkov na spravodlivý proces. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia musí spĺňať kritériá uvedené v § 157 ods.2 O.s.p. a to predovšetkým z hľadiska jeho preskúmateľnosti a presvedčivosti.

Súd prvého stupňa v novom rozhodnutí tiež rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Trenčín pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné .